

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 129/21
V Luxemburgu 15. júla 2021

Rozsudok vo veci C-848/19 P
Nemecko/Poľsko

Zákonnosť všetkých aktov inštitúcií Únie patriacich do politiky Únie v oblasti energetiky sa musí posúdiť s ohľadom na zásadu energetickej solidarity

Súdny dvor zamietol odvolanie podané Nemeckom proti rozsudku Všeobecného súdu, ktorý na základe uplatnenia tejto zásady zrušil rozhodnutie Komisie z roku 2016, ktorým boli zmenené podmienky prístupu k plynovodu OPAL

Prepojovacia línia plynovodu Baltického mora (ďalej len „plynovod OPAL“) je západnou pozemnou časťou plynovodu Nord Stream 1, ktorý prepravuje plyn pochádzajúci z Ruska do Európy tak, že obíde „tradičné“ tranzitné krajiny, akými sú Ukrajina, Poľsko a Slovensko. Európska komisia v roku 2009 podmienene schválila rozhodnutie nemeckého spolkového úradu pre siete o výnimke pre plynovod OPAL z pravidiel smernice 2003/55¹ (neskôr nahradenej smernicou 2009/73²) týkajúcich sa prístupu tretích osôb k plynovodom³ a tarifných predpisov.⁴ Keďže Gazprom, dominantný podnik na trhu dodávok plynu, nikdy nesplnil jednu z podmienok uložených Komisiou, mohol využiť plynovod OPAL len do výšky 50 % jeho kapacity, a to od jeho uvedenia do prevádzky v roku 2011.

Nemecký spolkový úrad pre siete v roku 2016 na žiadosť spoločnosti Gazprom Komisii oznámil svoj zámer zmeniť niektoré ustanovenia o výnimke udelennej v roku 2009. Plánovaná zmena mala v podstate umožniť prevádzkovať plynovod OPAL na jeho plnú kapacitu pod podmienkou, že najmenej 50 % z tejto kapacity sa ponúkne na predaj v aukcii. Rozhodnutím z 28. októbra 2016 Komisia schválila túto zmenu za určitých podmienok⁵ (ďalej len „sporné rozhodnutie“).

Poľská republika, ktorá sa domnievala, že sporné rozhodnutie ohrozuje bezpečnosť dodávok plynu Poľska z dôvodu prenosu časti objemu zemného plynu, ktorý doteraz prechádzal tranzitom cez štáty regiónu strednej Európy vrátane Poľska prostredníctvom plynovodov konkurujúcich plynovodu OPAL, na tranzitnú trasu Nord Stream 1/OPAL, podala na Všeobecný súd žalobu o neplatnosť tohto rozhodnutia. Všeobecný súd vyhovel tejto žalobe a zrušil sporné rozhodnutie pre porušenie zásady energetickej solidarity zakotvenej v článku 194 ods. 1 ZFEÚ.⁶ Podľa Všeobecného súdu mala Komisia preskúmať vplyv zmeny prevádzkového režimu plynovodu OPAL na bezpečnosť dodávok a energetickú politiku Poľska.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/55/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa ruší smernica 98/30/ES (Ú. v. EÚ L 176, 2003, s. 57; Mim. vyd. 12/002, s. 230).

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa zrušuje smernica 2003/55/ES (Ú. v. EÚ L 211, 2009, s. 94).

³ Článok 18 smernice 2003/55 a článok 32 smernice 2009/73.

⁴ Článok 25 ods. 2 až 4 smernice 2003/55.

⁵ Rozhodnutie Komisie C(2016) 6950 final z 28. októbra 2016 o zmene podmienok stanovených v smernici 2003/55 pre výnimku vzťahujúcu sa na plynovod OPAL z pravidiel týkajúcich sa prístupu tretích osôb a tarifných predpisov.

⁶ Rozsudok z 10. septembra 2019, Poľsko/Komisia (T-883/16), (pozri tiež tlačové komuniké č. 107/19).

Na základe odvolania podaného Spolkovou republikou Nemecko Súdny dvor v rozhodovacom zložení veľkej komory potvrdil rozsudok Všeobecného súdu, pričom sa vyjadril k povahe a rozsahu zásady energetickej solidarity.

Posúdenie Súdnym dvorom

Súdny dvor v prvom rade pripomína, že podľa článku 194 ods. 1 ZFEÚ politika Únie v oblasti energetiky v duchu solidarity medzi členskými štátmi sleduje cieľ zabezpečovať fungovanie trhu v oblasti energetiky, cieľ zabezpečovať bezpečnosť dodávok energie v Únii, cieľ presadzovať energetickú efektívnosť, úsporu a vývoj nových a obnoviteľných zdrojov energie a cieľ podporovať prepojenie energetických sietí.

V tejto súvislosti Súdny dvor uvádza, že zásada solidarity je základnou zásadou práva Únie uvedenou vo viacerých ustanoveniach Zmlúv o EÚ a FEÚ, ktorá nachádza svoje osobitné vyjadrenie v oblasti energetiky v článku 194 ods. 1 ZFEÚ. Táto zásada je úzko spojená so zásadou lojálnej spolupráce,⁷ podľa ktorej sa Únia a členské štáty vzájomne rešpektujú a vzájomne si pomáhajú pri vykonávaní úloh, ktoré vyplývajú zo Zmlúv. Keďže zásada solidarity je základom všetkých cieľov politiky Únie v oblasti energetiky, nič neumožňuje vylúčiť, že táto zásada má záväzný právny účinok. Naopak, zásada solidarity zahŕňa práva a povinnosti tak Únie, ako aj členských štátov, pričom Únia má povinnosť solidarity vo vzťahu k členským štátom a členské štáty majú rovnakú povinnosť solidarity medzi sebou navzájom, ako aj vo vzťahu k spoločnému záujmu Únie.

Súdny dvor z toho vyvodzuje, že na rozdiel od argumentácie uvádzanej Spolkovou republikou Nemecko sa zákonnosť akéhokoľvek aktu inštitúcií Únie, ktorý patrí do politiky Únie v oblasti energetiky, musí posudzovať s ohľadom na zásadu energetickej solidarity, a to aj v prípade neexistencie výslovného odkazu na túto zásadu v uplatniteľnom sekundárnom práve, teda v prejednávanej veci v smernici 2009/73.⁸ Zo zásady energetickej solidarity v spojení so zásadou lojálnej spolupráce teda vyplýva, že pri prijímaní rozhodnutia, ktorým sa mení režim výnimky prijatý na základe smernice 2009/73,⁹ je Komisia povinná preskúmať prípadné riziká pre dodávky plynu na trhoch členských štátov.

V druhom rade Súdny dvor spresňuje, že znenie článku 194 ZFEÚ neobmedzuje uplatnenie zásady energetickej solidarity na situácie teroristických útokov alebo prírodných katastrof alebo katastrof spôsobených ľudskou činnosťou, ktoré sú uvedené v článku 222 ZFEÚ. Naopak, duch solidarity uvedený v článku 194 ods. 1 ZFEÚ sa vzťahuje na akúkoľvek činnosť patriacu do energetickej politiky Únie.

Povinnosť inštitúcií Únie a členských štátov zohľadniť zásadu energetickej solidarity pri prijímaní aktov týkajúcich sa vnútorného trhu so zemným plynom, keď pritom musia dbať najmä na zaručenie bezpečnosti dodávok energie v Únii, sa prejavuje prijatím tak opatrení, ktorými sa reaguje na krízové situácie, ako aj preventívnych opatrení. Únia a členské štáty musia pri výkone svojich príslušných právomocí v tejto oblasti zvážiť dotknuté energetické záujmy tak, aby sa vyhli prijatiu opatrení, ktoré by mohli ovplyvniť záujmy subjektov, ktoré by mohli byť dotknuté, pokiaľ ide o bezpečnosť dodávok, ekonomickú a politickú životaschopnosť a diverzifikáciu zdrojov zásobovania, a to s cieľom zohľadniť ich vzájomnú závislosť a faktickú solidaritu.

⁷ Článok 4 ods. 3 ZEÚ.

⁸ Článok 36 ods. 1 smernice 2009/73.

⁹ Článok 36 smernice 2009/73.

Súdny dvor tak potvrdzuje, že Všeobecný súd nevychádzal zo žiadneho nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že sporné rozhodnutie bolo potrebné zrušiť pre porušenie zásady energetickej solidarity.

UPOZORNENIE: Proti rozsudku alebo uzneseniu Všeobecného súdu je možné na Súdny dvor podať odvolanie, ktoré sa obmedzuje len na právne otázky. Odvolanie v zásade nemá odkladný účinok. Ak je prípustné a dôvodné, Súdny dvor zruší rozhodnutie Všeobecného súdu. Ak to stav konania dovoľuje, môže Súdny dvor vydať konečný rozsudok sám. V opačnom prípade vráti vec na rozhodnutie Všeobecnému súdu, ktorý je viazaný rozhodnutím, ktoré Súdny dvor vydal v rámci odvolacieho konania.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106